

VÄÄRTUSJUTUD

Luunja Lasteaed Midrimaa väärtused

Hoolivus, rõõmsameelsus, suhtlusjulgus, tervis, avastus- ja õpihimulisus - suured inimesed teavad, mis need on. Aga mida need väärt sõnad laste jaoks tähendavad, kuidas neid selgitada? Siit tekkiski mõte meie lasteaia väärtuseid edasi anda läbi Midriloomade juhtumiste.

Lugude autoriteks on vanemad, lasteaednikud, väikesed ja suured sõbrad Luunja Keskkoolist. Fotosid ja väärtuslugusid illustreerisid Luunja lasteaia lapsed.

Luunja
2019

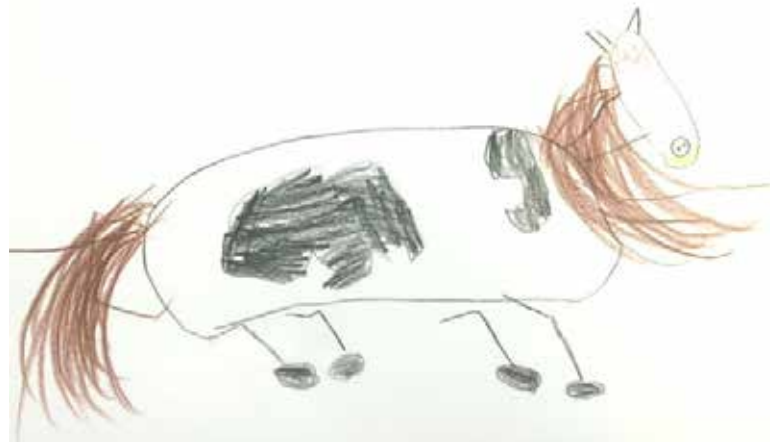
LUGU MIDRIHOBUST

Midrihobu tahtis saada targaks ja tugevaks. Ta teadis, et öökull on loomarahva seas kõige targem ning läks talle külla. Ta tahtis teada, mida peab tegema, et olla öökulli moodi. Kohale jõudes selgus, et öökull magab keset päeva. Hobune arvas, et äkki on öökull just tänu sellele, et ta palju magab, targaks saanud ja otsustas ka ise magama jääda.

Õhtul ärkasid Hobu ja öökull pikast unest. Hobune arvas, et paar pikka uinakut veel ja siis ongi ta sama tark nagu öökull. Aga ta tahtis ka tugevaks saada. Sellepärast küsis ta:

„Öökull, kes on loomarahva kõige tugevam loom? Tahan saada tema sarnaseks!“ Öökull vastas:

„Igaüks võib saada targaks ja tugevaks. Aga peamees, et jääksid ikka iseendaks. Selleks, et saada targaks ja tugevaks, pead sa tundma ümbritseva maailma vastu huvi. Sa pead palju vaatama ja kuulama. Rända ringi, õpi tundma ja austama teiste kombeid. See teebki sinust, Midrihobu, targa ja tugeva looma.“

ROOSA SEELIK

Midrimõmmi on väga suur maiasmokk. Talle maitseb mesi. See maitseb talle kohe nii väga, et ta võib seda süüa hommikusöögiks. Ja lõunasöögiks. Isegi õhtusöögiks meeldib mõmmile mett süüa. Mõnel päeval, kui nälg on väga suur, sööb Midrimõmmi mett isegi vahepalaks.

Midrimõmmi teab küll, et nii palju magusat ei tohiks süüa. Aga keegi ei öelnud talle, miks seda palju süüa ei tohi.

Nüüd on Midrimõmmi kõht suureks kasvanud. Raske on kõndida nii suure kõhuga. Sõpradega koos ei ole tore kulli mängida, sest Midrimõmmi ei saa neid kunagi kätte. Sõbrad on palju kiiremad. Midrihobu kappab mööda hoovi ja jaksab üle pakuraja hüpata. Midrikiisu ronib kribinal-krabinal köiepüramiidist üles. Midritriinu lendab koos Midrilinnuga nii osavalt õueala kohal. Midrikutsu ja Midrihiir jooksevad koos mööda hoovi ja on väga kiired. Midrimõmmi on kurb. Tema tahab ka sama kiire ja osav olla nagu ta sõbrad.

Ema ütleb, et Midrimõmmi on tugev - ta võiks hakata kuuli tõukama või hoopis kangi tõsta. Ja et mee söömise peaks ta ära jätma. Sportimisele lisaks on vaja jõudu ja seda saab süües erinevaid toiduaineid. Mett võib süüa küll, aga ainult ühe korra päevas. Rohkem tuleb süüa värskaid aed-ja juurvilju. Palju jõudu annab hommikupuder ja erinevad lihatooted.

Midrimõmmi otsustab ema sõnade järgi talitada ning katsetab kuuli tõukamist. Mirdimõmmi võtab hoogu ja keerutab ennast nabani pori sisse. Nii tugev on maiasmokast Midrimõmmi. Ei saa kuuli tõukamisest asja.

Siis proovib Mirdimõmmi kangi tõsta, aga oh häda, käpad on mee söömisest kleepuvad ja jäävad kangi külge kinni. Midrimõmmi sikutab ja sikutab ja saab oma käpad kangi küljest lahti. Ei ole üldse lõbus.

„Mis nüüd edasi?” mõtleb Midrimõmm. Midrimõmmi otsustab proovida jooksmist. Ähkat-ähkat rühib Midrimõmmi metsa all. Higimull otsa ees potsatab Midrimõmmi lehehunnikusse.

„Ei jaksa!” poriseb Midrimõmm. Midrimõmmi tahaks proovida tantsimist. Talle meeldib väga muusika. Muusika paneb puusad nõksuma ja teeb meele heaks. Midrimõmm kardab, et teised hakkavad ta üle naerma. Ema julgustab ikka proovima. Ta õmbleb mõmmile ilusa roosa seeliku, millega saab toredasti keerutada. Midrimõmm tõmbab seeliku selga, paneb muusika käima ja hakkab mööda hoovi ringi keerutama ja tantsima. Teised midriloomad vaatavad esialgu kaugemalt ja imestavad:

„Mida meie Mõmm nüüd küll teeb?” Nad näevad, et tantsimine on nende sõbra rõõmsaks teinud ja tulevad lähemale.

„Kas meie tohime sinuga koos tantsida?” küsivad midriloomad. Midrimõmmi on nii rõõmus - lõpuks ometi on ta leidnud tegevuse, mida saab koos sõpradega teha. Tema kõht ei ole enam täis magusat mett ja ta jaksab nii kaua tantsida! Mida rohkem ta tantsib, seda osavamaks ja kiiremaks ta saab. Varsti saabki Midrimõmmi juba koos sõpradega hoovis kulli mängida.

HOOLIV MIDRIMÕMMI

Elas kord üks Midrimõmmi, kellele meeldis väga teisi loomi aidata. Ühel hommikul ärkas Midrimõmmi üles, pani sussid jalga ja läks jalutuskäigule. Jalutades nägi Midrimõmmi Midritriinu, kelle õhupall oli puu külge kinni jäänud. Midrimõmmi küsis uudishimulikult:

„Mis lahti, Midritriinu?”

Midritriinu vastas kurvalt:

„Ma läksin Midrihiire sünnipäevale, isegi õhupall oli kaasas, aga nüüd on see puu otsas kinni.”

Midrimõmmi noogutas ja tõstis Midritriinu piisavalt kõrgele, et ta õhupallini ulatuks. Kui õhupall oli käes, jätkas Midrimõmmi jalutuskäiku. Midritriinu läks aga rõõmsalt Midrihiire sünnipäevale.

Järgmisena märkas Midrimõmmi tiigi ääres Midrikiisu, kes istus nukralt ja vaatas tiiki.

„Mis viga?” küsis Midrimõmmi.

Midrikiisu vastas, pisar silmas:

„Ma tahan õhtuks kala, aga ma kardan vette minna.”

Abivalmis Midrimõmmi astus tiiki, tõmbas käpaga läbi vee ja tuli tagasi peotäie kaladega. Kui Midrimõmmi kalad Midrikiisule andis, muutus Midrikiisu pisar naeratuseks.

Midrimõmmi asus uuesti teele. Ta oli juba pikemat aega kõndinud, ilma et kellelgi oleks abi vaja läinud.

Midrimõmmi kodu juba paistis, kui ta märkas silmanurgast Midrikutsut. Midrimõmmi küsis:

„Mis viga?”

Midrikutsu ei vastanud. Ta lihtsalt vaatas muru. Midrimõmmi liikus vaikselt Midrikutsu kõrvale ja vaatas samase kohta, kuhu Midrikutsu. Midrimõmmi ei näinud midagi muud kui muru. Midrimõmmi küsis jälle, mis Midrikutsul mureks.

„Ei midagi, ma lihtsalt mõtlen,” vastas Midrikutsu. Midrimõmmi kehtas õlgu ja läks koju.

Koju jõudes istus ta diivanile ja mõtles, mis Midrikutsul tegelikult viga oli. Mõned ütlevad, et ta mõtleb siamaani.

KUIDAS MIDRIMAA ÕNNELIKUKS SAI

Kaugel-kaugel seitsme maa ja meretaga oli Midrimaa kuningriik, mida valitsesid kuningas ja kuninganna. Selles kuningriigis olid kõik elanikud väga kurvad. Ainsad, kes rõõmsad olla oskasid, olid midrimõmmid Mimmu, Mammu ja Mõmmu. Nemad käisid igal pool ringi naeratus näol, tervitasid kõiki ja laulsid. Kui teised nendega kokku juhtusid, vaatasid nad mõmmidele alati tüdinud nägudega otsa ja pöörasid selja.

Ühel päeval tuli nende kuningriiki külastama suur staar Midrihobu. Tal oli vikerkaarevärviline lakk ja kuldsed kabjad. Ta küsis elanikelt, kus elavad midrimõmmid. Ta kohtus midrihiirtega, kes oskasid õige teeotsa kätte juhatada. Hobu tänas neid viisakalt ja läks edasi. Midrihobu leidiski varsti õige maja üles. Ta koputas uksele, Mammu avas selle ja kutsus Hobu sisse. Toas teelaua ääres istudes seletas Hobu neile, miks ta oli tulnud.

„Olen kuulnud, et see on kõige kurvem kuningriik üldse ja ma tahaksin teid aidata. Miks kõik siin nii kurvad on?“ päris Hobu.

„Nad ei oska rõõmsad olla,“ seletas Mõmmu. „Nad ei näe millestki rõõmu.“

Üheskoos otsustasid nad õpetada kuningriigi elanikele, kuidas leida rõõmu väikestest asjadest.

Esimesena läksid nad aasale, kus elasid midritriinud. „Miks te nii kurvad olete?“ küsisid nad triinudelt.

„Meil on aasal ainult nelja sorti lilli. Ära tüütab!“ vastasid nood.

Mõmmid ja Hobu vahetasid omavahel pilke ja hakkasid seletama:

„Aga vaadake, kui ilusad need on! Valged, sinised, roosad, kollased – teil on ju terve värviline lillemeri!“

Triinud vaatasid enda ümber ringi, mõtlesid natuke ja nende silmi tekkis sära.

„On tõesti!“ tõdesid nad naerulsui.

Triinud tänasid mõmmisid ja Hobu ning viimased läksid edasi midrikutsude juurde.

„Miks te nii kurvad olete?“ pärisid nad kutsudelt. Kutsud seletasid, et nad olid oma kondid maha matnud, aga ei mäleta enam kuhu.

„Aga tehke sellest mäng,“ pakkus Mammu. „Mängige kondipeitust! Otsige üheskoos kondid üles ja pärast jagage ära!“

Kutsud mõtlesid veidi ja jooksid siis kõik eri suundadesse laiali.

„Leidsin!“ kõlas mõne aja pärast põõsa alt.

„Leidsin!“ kõlas ka puu juurest.

Üheskoos leidsidki nad kõik kondid üles ja jagasid pärast võrdselt ära. Nii said ka kutsud õnnelikuks.

Mõmmid ja Hobu käisid niimoodi terve kuningriigi läbi. Lõpuks jõudsid nad ka kuninga ja kuninganna juurde. Nad õpetasid kõikidele, kuidas leida rõõmu ka kõige väiksematest

asjadest. Terve kuningriigi rahvas sai rõõmsaks ja elasid õnnelikult elu lõpuni.

ÜLLATUS EI HÜÜA TULLES

Ühel päeval said väike kiisutüdruk Lilli, linnuke Püü ja koerapoiss Possu kokku väikeste midriloomade mänguväljakul. Kiisutüdruk Lilli hakkas liivakooke küpsetama. Linnuke Püü sulistas porilombis ja koerapoiss Possu üritas vihmast märjal puudel ronida ning tasakaalu hoida.

Ühe liivakasti lombi äärel kükitas väike õnnetu lepatriinu Täpi. Ta kuivatas oma märjaks saanud tiibu. Ta oli väga hirmul, sest tema lähedal sulistas linnuke Püü. Linnuke võis ta iga hetk oma noka vahele haarata ja minema viia. Kuna Täpi oli märg, ei saanud ta lendu tõusta ja põgeneda.

„Mis sa sa värised siin?“ küsis Püü. „Tule ujuma! Kas sulle vesi ei meeldi? Oled selline hale ja pisike!“ Püü naeris Täpi üle.

Kiisuke Lilli jalutas mööda ja lükkas kogemata oma käpaga lepatriinu liiva sisse. Ümarad liivaterad kleepusid lepatriinu märgade tiibade külge. Lepatriinu tundis, et nüüd on tal raske isegi jalgu liigutada, sest iga liivatera oli tema jaoks kivisuurune. Midrihobu hirnus:

„lhahahaha! Kohe näha, et pead veel kasvama, ega see mõni tittede mänguväljak ole.“

Lepatriinu pani silmad kinni ja nuuksus nutta.

„Lepatriinud ongi ju väiksed, milles ma süüdi olen, et keegi minu sõber ei taha olla?“ mõtles ta.

Korraga kostis väikese tüdruku hääl:

„Ema, tule vaata kelle ma leidsin! Ma leidsin selle sügise viimase lepatriinu.“

Tüdruk Piia kükitas liivakasti äärel, sirutas käe välja ja aitas lepatriinu oma peopesale. Piia ütles Täpile:

„Ma puhun need liivaterad su tiibadelt ja soojendan sind oma peopesal.“ Seejärel hüüdis ta imetlevalt:

„Ema, vaata kui armsa väikse sõbra ma endale leidsin. Tal on lausa kuus täppi!“ Piia läks murule, sirutas käe välja ning hüüdis:

„Lepatriinu lenda koju, seal ootavad sind sinu ema ja isa.“

Lepatriinu ronis kõdi tehes tüdruku väikese sõrme otsa, sirutas tiivad laiali ja tõusis lendu.

„Ema, kas ma näen oma väikest sõpra veel?“ küsis Piia.

„Isegi kui sa teda enam ei näe, siis südamesse jääb ta sulle alati.“

PIPO

Elas kord üks väike kutsikas. Selle kutsika nimi oli Pipo. Pipo oli väga arglik ja väike. Seepärast teda mõnikord narriti. Pipo tahtis väga mängida teise koera Pontu ja tema sõpradega.

Alati, kui Pipo otsustas minna mängima teiste loomakestega, hakkas Pontu Pipot narrima: „Sa oled liiga tita, et minu või minu sõpradega mängida!” Pipo muutus kurvaks ja vantsis koju.

„Ema, ma ikka ei taha täna teistega mängida,” ütles Pipo.

Ema imestas: „Kas midagi juhtus? Tavaliselt hullad mitu tundi väljas ja tuled alles õhtusöögiks koju.”

„Ei midagi erilist, lihtsalt väsisin ära,” vastas Pipo ja läks oma tuppa.

Järgmisel päeval otsustas Pipo uuesti õue minna. Pontu vist juba ootaski Pipot. „Mine ja mängi mujal, tita!” käratas Pontu.

Nüüd oli Pipo juba väga kurb.

„Emme, ma ei taha enam mitte kunagi õue ega lasteaeda minna!” nuuksatas Pipo.

Ema võttis Pipo kaissu: „Räägi, mis juhtus. Kui sa ei räägi, ei saa ma sind aidata.”

„Pontu ütles, et ma olen tita ja ei saa tema ja tema sõpradega mängida,” seletas Pipo.

„Homme ma lähen ja räägin sellest lasteaias ja kõik saab korda,” ütles ema. Järgmisel päeval, kui Pipo lasteaeda läks, tuli Pontu tema juurde.

„Ma palun väga vabandust. Ma enam nii ei tee,” ütles Pontu.

Pipo ja Pontu said sõpradeks ja mängisid alati koos.

KUI SA EI RÄÄGI OMA MUREST, SIIS SEE EI LAHENE!

MIDRITRIINU SEIKLUSED

Ühel päikesepaistelisel talvehommikul ajas miski Midritriinu une ära. Ta läks rändama, sest ta soovis endale sõpru leida. Kõigepealt tuli talle vastu Midrikutsu. Midritriinu oli hea suhtleja. Ta kutsus julgelt Midrikutsu endaga kaasa rändama. Kuna Midrikutsu oli rõõmus tegutseja, võttis ta Midritriinu ettepaneku kohe vastu.

Üheskoos rännates jõudsid nad imeilusale aasale, mida kattis kohev lumevaip. Lumi sätendas päikese käes. Neile kappas vastu Midrihobu, kes oli ka julge suhtleja ning küsis teistelt:

„Kuhu rändate?“ Sõbrad vastasid: „Läheme uusi sõpru otsima, kellega oleks tore koos mängida. Tule ka meiega kaasa!“ Midrihobu oli rõõmuga nõus.

Aas jäi selja taha ning kolmekesi jõuti metsarajale, mida ääristasid lumemarpjapõõsad. Korraga kuulsid nad metsast tulevat krabinat. Sõbrad jäid kuulatama. Kes see võiks küll olla? Põõsaste vahelt pistis pea välja unine Midrimõmmi.

„Kes teie olete?“ küsis ta. „Midritriinu, Midrikutsu ja Midrihobu. Aga kes sa ise oled?“ „Mina olen Midrimõmmi. Kuhu teie tee viib?“ „Me otsime uusi sõpru. Kas sina ka tahaksid meie sõber olla?“

„Muidugi tahan,“ ütles Midrimõmmi. Sõbrad kutsusid ka Midrimõmmi kaasa rändama.

Eemalt paistvast lumemütsides kuusikust oli kuulda linnulaulu. Sõbrad seadsid sammud kuusiku poole, et vaadata, kes seal külmal talvapäeval nõnda kaunitult laulab. Ja ühe tiheda kuuse ladvas märkasid nad imeilusat värvikirevat lindu. Sõbrad jäid kaunist linnulaulu kuulama. Kui lind oli oma laululood lõpetanud, märkas ta kuuse all kuulajaid.

„Kes teie olete?“ küsis ta. „Mina olen Midritriinu.“ „Mina olen Midrimõmmi.“ „Mina Midrihobu. Aga kes sina oled?“ „Mina olen

Midrilind. Kuhu lähete?“ „Rändame ringi ja otsime sõpru kellega oleks tore koos mängida, tule meiega kaasa.“ Midrilind oli rõõmuga nõus kaasa minema.

Lumine kuusetukk jäi selja taha ja sõbrad jõudsid lagendikule, kus märkasid ühte suurt ja ilusat maja. Maja katust ääristasid päikese käes sädelevad jääpurikad. Aias paistsid suured lumehanged, mille lumetuisk oli kokku keerutanud. Sõbrad tahtsid minna maja lähemalt uurima. Aiaäärt pidi edasi liikudes, kuulsid nad imelikku appihüüdu. Nad märkasid aia all lume sees väikest halli loomakest. Tema oligi haledasti piiksunud.

„Kes sa oled ja mida sa seal teed?“ Hiireke ei kartnud üldse teisi suuri loomi ja ütles: „Olen Midrihiir. Ma tahtsin vaatama minna, kes seal aias kilkab, aga jäin siia aia alla lumme kinni.“ Sõbrad-rändurid tõttasid Midrihiirele appi. Aitasid ta aia alt välja.

Midrihiir tänas. „Kes teie olete ja kuhu lähete?“ „Meie rändame ringi ja otsime uusi sõpru, kellega oleks tore ja lõbus mängida,“ ütles Midritriinu. „Tule meiega koos uusi sõpru otsima.“ Midrihiir oli rõõmuga nõus kaasa tulema. Üheskoos hakati otsima aiavärvavat.

Aiavärvava avas neile armas kiisuke. „Tere! Mina olen Midrikiisu. Kes teie olete?“ „Mina olen Midritriinu.“ „Mina olen Midrihobu.“ „Mina olen Midrimõmmi.“ „Mina olen Midrilind.“ „Mina olen Midrihiir.“ Midrikiisu rõõmustas nendega tuttavaks saamise üle. „Kuhu rändate?“ küsis Midrikiisu.

„Rändame ringi ja otsime uusi sõpru,“ ütlesid midriloomad. Midrikiisu tahtis väga endale uusi sõpru saada. Ta kutsus kõiki oma aeda lume sisse hullama ja liugu laskma.

Tore on, kui sul on palju sõpru. Nendega on nii tore üheskoos mängida.

TUSATUJU PÄEV

Midrilinnul oli täna hommikul ärgates paha tuju. Kohe kui ta silmad lahti tegi, oli ilm kole, jalad valusad, kõht tühi, saba sorgus, suled rääbakil ja üleüldse tundus kõik pahasti olevat. Nii istuski Linnuke nukralt oma maja ees, pea norus ja vahtis ainiti enda ette.

Täna ei rõõmustanud teda isegi see, kui Kiisu reipal sammul mööda astus ja tere hommikust hõikas.

Kiisu ei pannud Midrilinnu kurvameelsust esialgu tähelegi. Astus aga rõõmsal sammul edasi, sest ta oli teel Hobu juurde. Hobu oli kutsunud Kiisu enda juurde hommikusöögile - talle ei meeldinud üksi süüa. Talle ei meeldinud ka üksi jalutada, üksi mängida, üksi magada ega üksi lugeda. Kuna Kiisul oli kõht tühi, siis kiirustaski ta Hobu juurde hommikusöögile ja ei pannud Linnukese kurvameelsust tähele.

Kui Kiisu ja Hobu olid oma hommikusööki alustanud, tormas neist mööda Kutsu, kes küsis:

„Kas teie teate, mis meie Midrilinnuga lahti on?”

„Ei. Mis siis temaga on?” küsis Kiisu üllatunult. Ta ei olnud midagi kummalist märganud.

„Ta tundub nii õnnetu. Jooksin temast mööda ja haugatasin tervituseks, aga ta isegi ei vaadanud minu poole. Istus seal liikumatult,” vastas Kutsu.

„Me peame midagi ette võtma!” tegi Hobu ettepaneku.

„Jah, muidugi peame,” oli Kiisu nõus. „Kui meie sõber on õnnetu, siis on meie ülesanne tema tuju uuesti heaks muuta!”

„Just! Sõbrad on kõige parem rohi kurbusele,” nõustus Hobu.

Ja nii mõtlesidki sõbrad välja plaani, kuidas Linnukese päev rõõmsamaks teha. Kutsu jooksis läbi Midrimaa ja teatas ka Hiirele, Triinule ja Mömmile, mis neil plaanis on.

Midrilind kükitas samal ajal endiselt tujutult oma maja ees. Tal polnud aimugi, et sõbrad peavad tema tuju tõstmiseks salaplaani. Äkki kuulis Linnuke oma sõpru tulemas. Ta tõstis veidi pead ning sirutas noka uudishimulikult püsti.

Kiisu ja Hiireke valmistasid Midrilinnule maitstva hommikusöögi. Hobune tantsis koos Mömmiga hommikust virgutustanstu. Kutsu ja Triinu laulsid lõbusat lauluviisi. Nähes oma vahvaid ja lõbusaid sõpru, tundis Linnuke, kuidas ka tema tuju paranes.

„Mõnikord hommikul ärgates kohe lihtsalt on selline tusane tuju ja kõik tundub pahasti olevat. Aga päris kindlasti on võimatu olla kurb, kui sul on nii palju toredaid sõpru, kes sinust hoolivad,” sõnas Midrilind ning ruttas sõpradega mängima.

KEVADE OOTUSES

Õhus oli tunda juba värsket kevade lõhna ning kuulda Midrilindude kõlavat laulu. Midrimaal meenutas lund veel vaid räästast tilkuv vesi ning mõni üksik sulamata jäätükk õuel. Nii ei jäänudki Midrimaa elanikel üle muud, kui jätta talvega lõplikult hüvasti ning minna kevadet avastama.

Kutsud teadsid juba varasemast, et kevadest annab märku see, kui lumikellukesed oma ninad maa seest välja pistavad. Kiisud olid aga näinud, et kevadel ilmuvad akendele pisut unised kärbsed, keda on põnev sumisemas vaadata ning vahel natuke käpaga togida. Lepatriinude ja Mõmmidega on teised lood: nemad on terve talve maha maganud ning saavad kevade tulekust aru selle järgi, kui uni hakkab lõpuks otsa saama. Hiired on aga tähele pannud, et kogu aeg ei olegi enam nii pime - kevade päevad on pikemad ning valget aega on igas päevas järjest rohkem. Hobud on märganud, et kevad on kohal siis, kui taevas näeb virmaliste asemel jälle vikerkaari. Linnud on aga need, kes kuulutavad kevadet kõige kõvemini oma heatujulise ja kõlava lauluga. Nii olidki kõik loomad ka sel aastal aru saanud, et kevad on kohe-kohe kätte jõudmas. Kevad ei ole aga niisama passimiseks - kevad on tärkamise, lõbutsemise, seikluste ja uute sõprade leidmise aeg. Seepärast ei saanud ka Midrimaa elanikud niisama käpad ja tiivad rüpes istuma jääda.

Ühel ilusal hommikul otsustas Midrikiisu sõbrad kokku kutsuda ning nendega koos matkama minna, et üheskoos kevade tuleku üle rõõmustada. Kiisu, Kutsu ja Hobu olid kohe valmis teeale asuma, kuid Hiireke muutus kurvaks.

„Vaadake mind, ma olen nii väike ja mu jalad on lühikesed. Ma

ei jõua teiega sammu pidada. Ja lennata ma ka ei oska nagu Lepatriinu või Lind.”

„Ära muretse,” lohutas teda Kiisu, „me saame su vaheldumisi oma turjale võtta ning kanda. Nii ei pea sa muretsema, et teistest maha jääd.”

„Aga kas meil matkal süüa ikka on? Mina tahaks hirmsasti oma talvevarudeks kogutud mustikad ka kaasa võtta, sest ma olen terve talv söömata olnud ja kõht on tühi,” muretses Mõmm.

„Jah, muidugi, Mõmm. Igaüks saab endale täpselt nii palju süüa kaasa võtta kui kanda jõuab,” vastas Kutsu. Selle üle oli Mõmmil hea meel.

Lõpuks paistis, et kõik on teeasumiseks valmis: söögipoolis kaasa pakitud ning sõbrad kenasti koos. Seltskond asus teeale. Hobu uhkelt kõigi ees, pisike Hiir ja Lepatriinu tema seljas. Hobu järel kepslev Kiisu ja tähtsal sammul astuv Kutsu. Nende peade

kohal lendas laulu siristav Linnuke. Kõige lõpus aga veel veidi unise olemisega Mõmm, kes aeg-ajalt peadpidi mustikakaussi sukeldus ning sealt siis head-paremat kõhtu pistis.

Matkal leidsid sõbrad mitmeid märke sellest, et kevad on tööpoolest käes. Jõel polnud enam jääd, lumikellukesed olid oma pead maa seest välja pistnud ja puudele ilmusid juba lehepungad. Sõbrad nautisid matkal ilusat ilma ning kaasavõetud sööke ja üksteise toredat seltskonda.

Kui loomalapsed koju tagasi jõudsid, olid nad vahvast päevast nii väsinud, et uinusid peaaegu kohe. Ainult Mõmm ja Lepatriinu ei soovinud uuesti magama jääda, sest nemad olid ju alles äsja oma pikast talveunest ärkanud.

MIDRILINNUKESE ÕPPETUND

Elas kord üks Midrilinnuke. Ta oli viieaastane. Talle meeldis väga lasteaias käia. Midrilinnule meeldisid tema rühmakaaslased ja õpetajad.

Oli esmaspäev. Midrilinnul oli aeg lasteaeda minna. Ema äratas ta üles kell kaheksa hommikul. Linnuke tundis, et täna tuleb hea päev. Ta sõi ja pani riidesse.

Midrilind jõudis lasteaeda. Ta märkas kohe, et midagi on valesti. Tavaliselt tuli Midrikiisu talle ukse peale vastu, kuid täna ta ei tulnud. Linnuke muutus õnnetuks. Rühma jõudes nägi ta, et Midrikiisu mängib hoopis teiste lastega. Midrilinnuke ei saanud aru, miks sõber mängib teistega. Tavaliselt olid nad alati koos mänginud.

Midrilinnul hakkas nutt kurku kippuma. Ta mõtles, et äkki Midrikiisu ei märganud tema tulekut. Midrilinnuke otsustas minna ja öelda Midrikiisule, et ta jõudis natuke hiljem. Et nüüd nad võivad mängima minna. Midrikiisu juurde jõudes ei saanud Midrilinnuke oma lausetki lõpetada, kui Midrikiisu jooksis juba koos teiste kaaslastega minema. Linnulaps oli segaduses. Ta ei saanud aru, miks Midrikiisu nii tegi. Ta läks hoopis üksinda nukkudega mängima.

Kätte jõudis söögiaeg. Midrilind võttis omale toidu ja läks laua äärde. Tavaliselt istus Midrikiisu tema kõrval, kuid täna istus ta hoopis teiste lauas.

Midrilinnuke hakkas nutma. Ta sõi oma suppi, kuhu kukkusid suured pisarad.

Terve päeva mängis Linnuke üksi. Tema päev oli läinud väga halvasti. Koju jõudes läks Linnuke oma voodi peale ja nuttis. Siis hakkas ta mõtlema, mida ta oli valesti teinud.

Korraga tuli talle meelde, et eelmisel nädalal oli tema Midrikiisu vastu täpselt samasugune olnud. Ta oli mänginud teistega ja Kiisu oli olnud kurb. Midrilinnule tuli veel meelde, et eelmisel nädalal ei läinud ta Midrikiisut lohutama, kui Kiisu lasteaias vastu kappi kukkus. Ta otsustas, et järgmisel päeval läheb ta Midrikiisu juurde ja püüab temaga leppida.

Saabus järgmine päev. Midrilinnuke oli natuke ärevil. Lasteaeda jõudes märkas ta kohe, et Midrikiisu mängib jälle teiste lastega. Midrilinnuke riietus ja läks rühma. Tema kõige suurem hirm oli see, et Midrikiisu ei andesta talle. Ta võttis julguse kokku ja läks Midrikiisu juurde. Midrilind ütles, et tal on väga halb tunne, et nad tülis on. Ta palus vabandust ja õnneks andis Midrikiisu talle andeks. Mõlemad lubasid nüüdsest olla teineteise suhtes hoolivamad.

Edasi läks päev hästi. Midrilind ja Midrikiisu mängisid kogu päeva koos. Nad olid jälle parimad sõbrad.

JUTT

Õues oli jälle päiksepaisteline päev. Väikesed kutsud kogunesid parki ning mõnulesid rohelisel murul. Nad arutasid, mida võiks peale hakata. Kõige pisem tegi ettepaneku:

„Vaatame taevast!“ Niisiis pöörasid Kutsud ennast selili ning hakkasid taevast jälgima. Päikesekiired paitasid ja soojendasid neid, õues oli eriliselt hea. Üks kutsudest tegi ettepaneku:

„Hakkame ütlema, mille moodi pilved on!“

Kõik kutsud olid rõõmuga nõus. Järjest hakati välja haukuma erinevaid asju: kes nägi hunti, kes nägi konti, kes nägi kiisut ja kes nägi autot. Järsku aga hüüatas üks kutsu:

„Vaadake, taevas on samasugune kutsu nagu meie!“

Kõik vaatasid imestusega ja tõepoolest - üks pilveke meenutas neile väga neid ennast. Vaikus jälgiti, kuidas pilv aeglaselt edasi liigub. Äkki küsis üks kutsu:

„Kuidas on selle pilvekutsu nimi?“

„Paneme talle meie oma nime! Aga ma ei mäeta, mis see oli!“ ütles teine.

Kutsud vaatasid üksteise poole, kratsisid ennast kõrva tagant, aga nimi ei tulnud meelde. Üks suurem koerapreili tegelikult teadis nime, aga ta tahtis välja mõelda põneva seikluse, mille käigus selgub kutsude nimi. Koerapreili tõusis püsti ja kutsus kõik kutsud endaga kaasa. Ta seletas kutsudele:

„Selleks, et teile meenuks teie nimi, peate ühekoos leidma õitsva kollase lillekese. Kui olete selle leinud, kutsuge mind enda juurde!“

Kõik kutsud haukusid ühekoos rõõmust. Mõni lausa ajas oma saba taga. Üks kutsu hõikas:

„Hakkame nüüd koos tööle ja otsime lille üles!“

Kutsud panid plaani paika: nad liiguvad üksteise kõrval, vaatavad iga kivi alla ja kes lille leiab, annab sellest kohe märku. Niisiis alustasid kutsud oma liikumist. Kui nad oli mõnda aega otsinud, tundis pisike kutsu, et tema hakkab väsima ning üks jalg hakkas valutama. Ta muutus õnnetuks ning jäi teistest maha. Kui koerapreili tema juurde tuli, siis kutsu haugatas kurjalt. Nii kurjalt, et koerapreili ehmus. Pisike kutsu tundis ennast halvasti, sest ta ei tahtnud ehmatada, aga ta ei osanud muudmoodi oma paha tuju näidata. Teised kutsud said aru, et midagi on juhtunud. Nad jooksid pisikese kutsu ja koerapreili juurde ja küsisid, mis pisikesel juhtus. Pisike kutsu teatas, et on väsinud ja tema jalg valutab. Kutsud ütlesid, et hoolivad pisikesest ja lasevad tal puhata. Nad otsivad ise lille üles. Pisike kutsu jäi puhkama. Teised läksid lille otsima.

Mõne aja pärast hüüdis keegi, et leidis lille. Kõik jooksid seda imelist lillekest vaatama – see kollane lill oli kõige ilusam asi, mida nad olid üle pika aja näinud. Koerapreili seletas kutsudele:

„See lill on nii ilus, sest ta on enda eest hoolt kandnud. Kui tal oli külm - puges peitu, kui oli janu – jõi vett, kui tundis valu – pöördus teiste lillede poole ja palus abi.“

Koerapreili kinnitas, et mitte ainult lillekesed ei hoolitse enda eest, vaid ka kõik kutsud peavad hoolima enda tervisest. Kutsud kuulasid suure huviga koerapreili õpetussõnu ning lubasid, et hoolitsevad edaspidi nii enda kui teiste eest veel rohkem.

Tagasi parki minnes küsis koerapreili, mis kutsudel sellest päevast meelde jäi. Üks kutsu hõikas:

„Peab olema hooliv!“

„Püüan olla viisakas ka siis, kui mul endal on tuju halb!“ lisas teine. Keegi hüüdis veel:

„Ja kindlasti peab hoolima oma tervisest!“

Vastuseid kuuldes küsis koerapreili, et miks peab nii olema. Kutsus hõiskasid rõõmsalt üheskoos:

„Sest meie oleme MIDRIKUTSUD!“

Nii meenuski kutsudele nende nimi.

MIDRIJUTT

Ühel ilusal hommikul otsustas Midrikiisu hakata tervislikult sööma. Aga mis on tervislik ja kasulik? Seda peab küsima sõprade käest. Midrikiisu läks Midrihobu juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et jooksed kiiresti nagu tuul?”

“Mulle meeldib hommikuti porgandit krõmpsutada.”

“Uuh, porgandit ma küll ei söö! Lähen küsin hoopis Midrihiire käest.”

Midrikiisu läks Midrihiire juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et oled nii osav?”

“Mulle meeldib vahepalaks nakitseda õuna.”

“Uuh, õuna ma küll ei söö! Lähen küsin hoopis Midritriinu käest.”

Midrikiisu läks Midritriinu juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et oled nii ilus siin maikellukese peal?”

“Mulle meeldib lõunaks maiustada rohelist salatiga.”

“Uuh, rohelist salatit ma küll ei söö! Lähen küsin hoopis Midrikutsu käest.”

Midrikiisu läks Midrikutsu juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et oled nii krapsakas?”

“Mulle meeldib ooteks närida kotletti.”

“Uuh, seda ma küll ei söö! Lähen küsin hoopis Midrimõmmi käest.”

Midrikiisu läks Midrimõmmi juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et oled nii tugev ja julge?”

“Mulle meeldib õhtuks matsutada mett.”

“Uuh, mett ma küll ei söö! Lähen küsin hoopis Midrilinnu käest.”

Midrikiisu läks Midrilinnu juurde.

“Ütle palun, mida sina sööd, et lendad nii kõrgele?”

“Mulle meeldib enne uinumist seemneid nakitseda.”

“Uuh, seemneid ma küll ei söö! Lähen parem koju tagasi.”

Nii lonkis Midrikiisu kodu poole ja mõtles:

„Milline on minu tervislik toit?”

Mõtles, mis ta mõtles, arutles, mis ta arutles, kuid järsku hüppas õhku ja hõikas:

„Mina armastan ju kala! Selles on ka palju kasulikku, järelilikult on ka minu toit tervislik. Ma jooksen ju kiiresti, hüppan kõrgele ja jõuan õues mängida. Olen üks rõõmus ja tervislik Midrikiisu! Kindlasti proovin ka sõprade lemmikpalasid, sest proovimine ei tee kunagi halba!”

Proovi sina ka, sa ei kahetse!

MIDRIHIIR JA VÕILILL

See juhtus ühel kaunil kevadhommikul. Kõikjal kajas linnulaul. Maapind lõhnas käärivast mullast ning vasttärkanud taimedest.

Midrihiir pistis oma uudishimuliku nina urust välja.

„Ohhoo! Ja nii ongi!”

Võilill oli end taas ta uru lävele õitsema seadnud. Alles eelmisel kevadel oli täpselt samasugune lugu olnud. Miks? Küsimus „Miks?” peakeses tagumas otsis Midrihiir sellele vastuseid.

„Miks minu ukse taga?” „Miks nii kollane?” „Miks võilill meeldib mesilastele?” „Miks sööb lehm võililli?”

Vot see küsimus Midrihiirele meeldis – lehm sööb võilille, annab piima, piimast tehakse juustu ja kõik hiired armastavad juustu.

„Miks on võililli nii palju? Kui palju võililli kokku on?”

Selle kevade otsustas Midrihiir pühendada uurimistegevusele.

Midrihiir kutsus sõbrad kokku. Neid tal jagus: Midrilind ja Midrimõmmi ja Midritriinu ja Midrihobu ja Midrikutsu. Peale natukest kõhklemist kutsus ta ka Midrikiisu kohale. Kõik hakkasid võililli loendama. Saadi väga suur number – mitu tuhat triljonit ja musttuhat ka veel. Vastuse sai ka küsimus „Miks nii kollane?”

Midrihiir ja ta sõbrad olid loendamise käigus kõik kollaseks

muutunud. Nüüd nägid nad välja palju ilusamad, kevadisemad, lõhnavamad.

Kus lõhna, seal mesilasi. Mesilased lendasid kohale ja laskusid küll võililleõitele, küll Midrihiirele ja tema sõpradele. Midrihiir küsis:

„Mida sa mesilane siin kollasel võililleõiel teed?”

Mesilane seletas: „Kollane võililleõis paistab kaugele ja lihtsalt meelitab mind enda juurde. Ma võtan õielt mett, aga samas ka tolmutan võililleõisi. Nii hakkavad lillel seemned valmima. Hiljem saadab võilill oma seemned kui väikesed langevarjurid lendu. Ikka selleks, et võililli oleks palju ja igal pool.”

Nii sai Midrihiir ootamatult vastuse oma küsimusele kollasest värvist. Kuid soov kõike teda, oli Midrihiirt juba päästmatult tabanud. Ta otsustas, et kaevab oma lävel oleva võilille välja ja istutab kusagile mujale. Võilillelehed on liiga suured ja varjavad ta uru ukse kevadpäikese eest.

„Huvitav, milline on võilill mulla sees?” mõtles Midrihiir. Midrihiir kaevas ja kaevas ja kaevas ja kaevas. Võilillel oli väga pikk juur. Nagu porgand kohe!

Nüüd jääb meile kõigile koos Midrihiirega võimalus uurida: kui pikk on võilille juur? Mida saab sellest juurest, valmistada? Milliseid mänge saab mängida võililledega?

HIRMUL ON SUURED SILMAD

Metsa serval seisis üksik lagunenu maja. Inimesed olid sealt ammu ära kolinud ja nõnda seisis see tühjana, justkui oodates uusi elanikke.

Ühel päikselisel päeval suve lõpus sai maja endale uued elanikud. Need ei olnud aga inimesed, vaid väike hiirepere.

„Linnakära on jube tüütu,“ arvas hiirepere isa ühel päeval ja pakkis kiirustades oma pere kolimiseks kokku. Pakkis kokku sõna otseses mõttes. Lahke postiljoni abil reisis hiirepere oma uude elamispaika postipaki sees, mis täitsa kogemata õige maja juurde maha pandi.

Alguses oli elu majas väikesele hiireperele rõõmus ja rahulik – hiiretüdruk Tipi ning tema vanemad tutvusid oma uue koduga.

Rahu ja vaikus, mida hiirepere maamajja otsima läks, muutus aga väikese Tipi jaoks üsna pea tüütuks. Kõikidele nelja-aastastele meeldib mängida teiste nelja-aastastega, nii ka Tipile. Üksikus metsamajas polnud tal aga mängukaaslast.

Kiiresti said otsa ka toiduvarud, mis inimestest majja olid jäänud. Sellepärast käisid Tipi vanemad päris sageli majast väljas toitu hankimas. Väike Tipi pidi jääma koju.

Nendel hetkedel armastas ta pööninguaknast välja vaadata. Ta jälgis oma vanemaid, kuni nad silmapiiri taha kadusid. Ootamine oli pikk ja igav.

Üsna pea avastas hiireke Tipi, et pööninguakna pisikesest praost sai hõlpsa vaevaga maja katusele ronida. Katuselt avanes hea vaade igas suunas: majalähedasele metsale, kaugel laiuvatele viljapõldudele.

Maja lähedal oli sünge mets. Sinna ei tohtinud Tipi minna. See tehti talle selgeks kohe esimesel päeval nende uues kodus. Mets tundus küll põnev ja ahvatlev, aga Tipi oli harjunud oma vanemate sõna kuulama. Mets, midrikassid ja inimene – nendest pidi Tipi eemale hoidma.

„Inimesed ja hiired ei sobi kokku,“ õpetas isa. Aga mis lugu on midrikassidega? Tipi mängupaigaks sai viljapõld. See oli tühi, krabisev ja igav. Kui kaua sa ikka jaksad kivikesi ja poritükke kõrte vahel veeretada? Kui kaua sa viitsid oma saba taga ajada? Mõttetu! Oleks ometi midagi põnevat! Oleks ometi vähemalt sõber!

Ühel sombusel päeval läksid Tipi vanemad jälle toitu otsima.

Tipi seadis end taas pööninguaknale. Ilm oli hirmus. Taevast katsid sünged ja hallid pilved. Hakkas sadama. Vihmapiisad olid hiiglaslikud ja rabistasid vastu katust ning aknaid. Kiired vihmaojad voolasid mööda viljapõldu.

„Hea, et mina olen soojas toas. Mu vanemad on ka peagi tagasi,“ lohutas Tipi ennast. Ta sättis end

mugavamalt aknale ja lootis, et ta näeb varsti oma vanemaid tulemas.

Teda häiris üks asjaolu. Täpselt sünge metsa ja viljapõllu piiril nägi ta liikuvat karvapalli. Tipi polnud midagi sellist kunagi näinud – imelikul olendil olid vurrud nagu temalgi, aga saba ja käpad olid hoopis imelikud. See olend tekitas kaeplikku häält – see oli lausa hirmus! Hääl ei vaikinud. Tipi sai aru, et karvakera on hädas.

Ta puges aknaavast välja katusele. Sealt libistas ta end mööda vihmaveetoru alla maapinnale ja hiilis hädalisele lähemale. Jah, kummaline olend oli tõesti hädas: tema käpad olid lootusetult takerdunud nõõripuntrasse, mis muutsid ta liikumisvõimetuks. Vihmavesi trummeldas vastu olendi läbimärga kasukat. Tipi võttis julguse kokku ja asus karvakera jalgu kammitsevat nõõripundart läbi närima. Kohe, kui viimased niidid vabanesid, põgenes karvakera tagasi vaatamata metsasügavusse. Tipi ootas veel kaua, et ta tagasi tuleks, kuid asjata.

Sadu jäi järele. Vanemad saabusid toiduretkelt. Tipi otsustas oma ohtliku seikluse enda teada jätta. Ta ei tahtnud oma vanematele muret valmistada.

Elu metsamajas jätkus vanaviisi: vaikselt ja pisut igavalt. Tipi püüdis tegevust leida viljapõllul. Ühel päeval jalutas ta veidi kaugemale kui tavaliselt. Veidi rohkem metsa äärde.

Metsa ääres oli suur kivi, mille päike oli soojaks kütnud. Sellel oli mõnus pikutada. Tipi oli õnnelik, kuna oli leidnud endale uue mängupaiga. Suur oli tema

ehmatus, kui ta ähvardavat sisinat kuulis ja enda suunas liikuvat musta triibuga vingerdist märkas. Mis edasi juhtus, oli väga kiire. Eikusaagilt hüppas välja karvapall, kelle Tipi vihmasajupäeval hädast välja oli aidanud ja haaras Tipi oma käppade vahele. Ta tõmbas Tipi kivilt maha ja kandis veidi maad edasi. Tipi sulges ehmatusest silmad. Olend asetas ta majatrepile hellalt maha ja ütles:

„Noh, tere, heategija. Jätsime selle nurjatu rästikuhärra just lõunasöögist ilma.“

Tipi kogus end ja uuris:

„Miks sa eelmisel korral nii kiiresti põgenesid?“

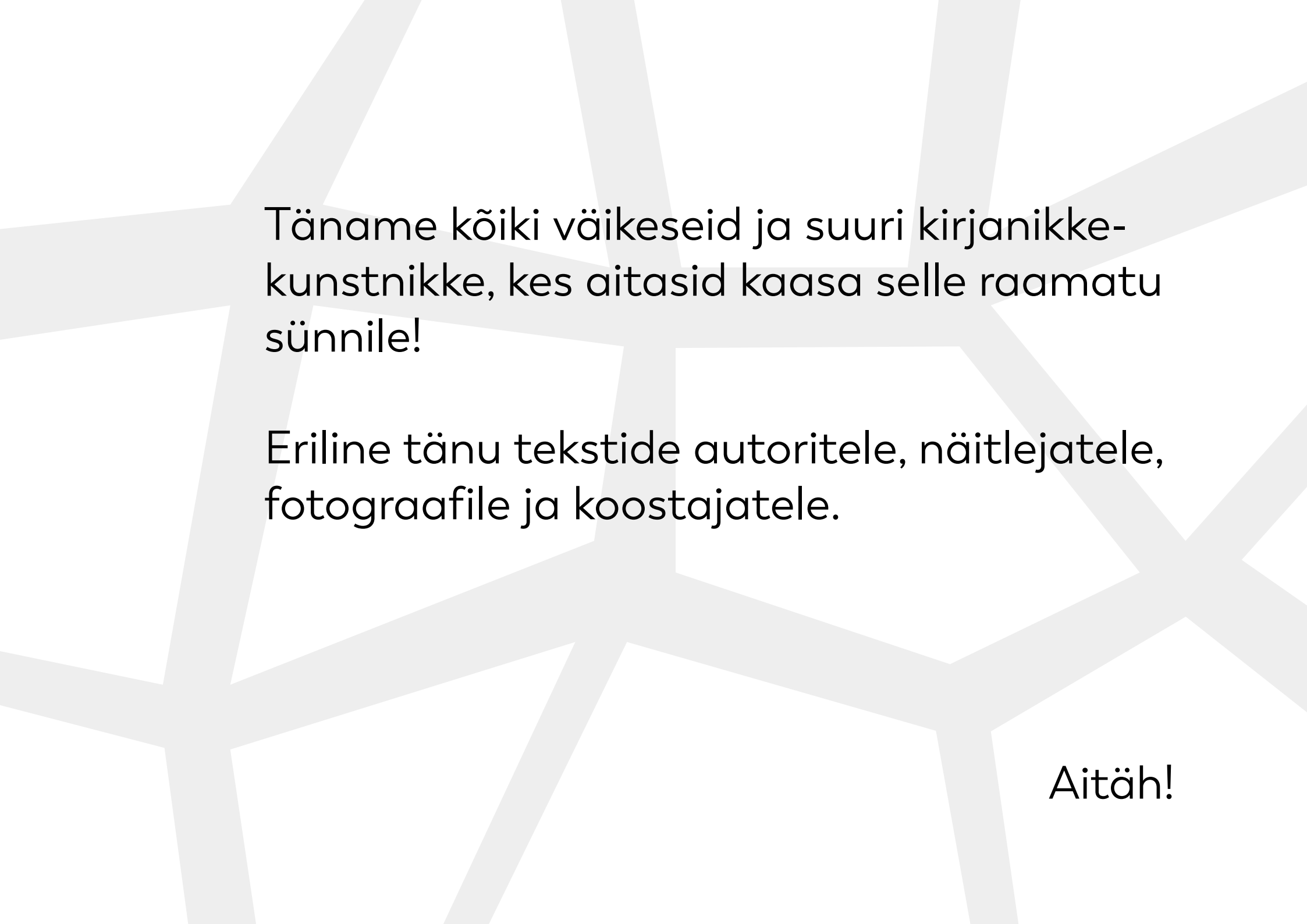
„Minu vanemad on mind hoiatanud, et midrikassid ei tohi olla sõbrad midrihiirtega,“ selgitas karvapall.

Nüüd oli Tipil selge – tema salapärane tuttav oli midrikiisude perest. Vanemate hirmujutud ei pidanud paika! Mõnikord siiski sobivad kassid ja hiired kokku!

Tipi võttis julguse kokku ja kutsus midrikiisu endale külla. Ta jutustas oma hirmunud vanematele äsja juhtunud loo. Ta rääkis ka sellest, mis oli juhtunud vihmasajupäeval. Kuigi vanadel midrihiirtel oli veidi hirm nahas, olid nad nõus Tipi ja midrikiisu sõprusega.

Sellest ajast olid Tipi ja midrikiisu Mirteli päevad täis mängu ja seiklusi. Tipi vanemad aga nõustusid, et mõnikord on hirmul liiga suured silmad.

Täname kõiki väikeseid ja suuri kirjanikke-
kunstnikke, kes aitasid kaasa selle raamatu
sünnile!

Eriline tänu tekstide autoritele, näitlejatele,
fotograafidele ja koostajatele.

Aitäh!

Selle raamatu tegijad:

MIDRILINN
ALISA MARTA EMILIE MERLIN MAURIS ELISABETH VALERIA
KAROLIN KERM GRETEMERJE MIRELLE
KADRI SIRLI OSKARJOHAN JANIK
OLIVIA ESTER ANNABEL HELEN MIA
TIINA IMBI
ARON KRISTI KRISTJAN
EVERT HELENA MIKK
MERILIN LEILI AILELY MARTEN
MILLA GETRIN

MIDRIMAA
KERON JAAK KENNETH ARNIKA
AMELIA SCARLETT ALARI
ADELHEID NATALI MINELLA
ROMET EVA GEHTE OLIVER
MIREL RALF
LOORE MARTIN
HANNE SÄDE RIIN
NORA LEA VEIKO MARJANA
LEA UUVE SANDER
THERESE THORA FREDDY
REIO
SEBASTIEN
MATTIAS

MIDRIHOBUD
LIA
RAIDAN
HUGO
MARKUS

MIDRIKIISUD
AT
LIIS
KRISTEL MARTEN
TÖNIS RINA
TERJE EVELY
AVE EVELIN
KETLIN
VILLEM
MONIKA MARI-
ISABEL
KAROLIN
JOHANNA
MELISSA
TRIINU
LIISADORA

MIDRITRIINUD
LISETTE MARLEEN ADELE
RYAN RAILI
JOOSEP GUSTAV MERILY
MARIKATRIN
JAAK-OSKAR RASMUS
CHARLOTTE JAREK
NEEME EMMA
RICO KEITI
KERNO
MARIS

MIDRIHIRED
JOOSEP GUSTAV MERILY
MARIKATRIN
JAAK-OSKAR RASMUS
CHARLOTTE JAREK
NEEME EMMA
RICO KEITI
KERNO
MARIS

MIDRIMOMMID
TRIIN UKU HARRY JANE
REVOR KASPAR MARCEL
PSTELLA HEILI
ELISE RAIKKO
KRISTO LUKAS
TIMUR GERT
JAKO
MIRJAM
JOHANNES
SO FIA
ALICE
MARKUS
JOOSEP
MATTIAS
GREGOR
GETTER
KRISTOFERERIK